

Marko NOVAKOVIĆ¹

UDK:341.645.2:910.27(728.5:728.6)

Biblid: 0025-8555, 68(2016)

Vol. LXVIII, br. 1, str. 95–111

Originalan naučni rad

februar 2016.

DOI:10.2298/MEDJP1601095N

UPOTREBA GEOGRAFSKIH KARATA KAO DOKAZA U PRAKSI MEĐUNARODNOG SUDA PRAVDE

APSTRAKT

Rad analizira upotrebu mapa kao dokaza u praksi Međunarodnog suda pravde na primeru sudskog spora između Nikaragve i Kostarike u kome je presuda doneta decembra 2015. godine. Autor je analizom obuhvatio i celu jurisprudenciju Međunarodnog suda pravde i na period pre njegovog nastanka i na slučajeve koji je od neposrednog uticaja na praksu Međunarodnog suda pravde. Kroz analizu prakse Međunarodnog suda pravde u presudama, autor ističe element koji presudno utiče na to da li će mapa biti prihvaćena kao neposredan dokaz – reč je o saglasnosti stranaka u sporu, odnosno činjenica da li je mapa odraz volje države. Autor zaključuje da osobine geografske karte kao kartografskog sredstva poput fokusiranosti, kvaliteta izrade i doslednosti nemaju uticaj na prihvatanje mape kao neposrednog dokaza, već isključivo na to da li će geografska karta biti prihvaćena kao posredan dokaz.

Ključne reči: geografske karte, Međunarodni sud pravde, saglasnost volja, posredan dokaz, neposredan dokaz, dokazna vrednost, granice, Nikaragva, Kostarika, Burkina Faso, Mali.

Geografske karte imaju zanimljivu ulogu kao dokazni materijal u međunarodnim sporovima uopšte. Može se slobodno reći da njihova uloga donekle varira, ali da im se retko pridaje značaj kakav bi se mogao očekivati od nečega tako detaljnog i lako proverljivog našim najuticajnijim čulom – čulom vida. Upravo činjenica da geografske karte variraju u detaljnosti, kvalitetu ali i formalnosti i legitimnosti prilikom donošenja, ima načelan uticaj na njihovu pre

¹ Autor je naučni saradnik u Institutu za međunarodnu politiku i privredu, Beograd. E-mail: marko@diplomacy.bg.ac.rs.

Rad je realizovan u okviru projekta „Srbija u savremenim međunarodnim integrativnim procesima – spoljnopolitički, međunarodni, ekonomski, pravni i bezbednosni aspekti” Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, br. OI179023 za period 2011–2016.

svega posrednu ulogu u međunarodnim sporovima. Praksa Međunarodnog suda pravde u pogledu upotrebe geografskih karata kao dokaza prilično je dosledna. Prilikom utvrđivanja prakse Suda po ovom pitanju osvrnućemo se na nekoliko slučajeva a pre svih na slučaj „Određene aktivnosti na reci San Huan” (*Certain Activities carried out by Nicaragua in the Border Area and Construction of a Road in Costa Rica along the San Juan River*), u kojem je istaknuta uloga saglasnosti stranaka kao elementa za prihvatanje geografske karte kao dokaza.²

SPOR OKO AKTIVNOSTI NA RECI SAN HUAN

Pre nego što se posvetimo meritumu ovog slučaja i geografskim kartama kao centralnom pitanju, osvrnimo se na jednu proceduralnu zanimljivost ovog slučaja. Prvo je 18. novembra 2010. godine Kostarika podnela tužbu protiv Nikaragve u slučaju naslovljenim „Određene aktivnosti preduzete od strane Nikaragve u pograničnoj zoni”, a zatim je 22. decembra 2011. godine Nikaragva pokrenula postupak protiv Kostarike u slučaju „Izgradnja puta u Kostariki uz reku San Huan”.³ Međunarodni sud pravde je ova dva slučaja spojio putem dve naredbe donete 17. aprila 2013. godine. I dok je odluka o spajanju slučaja „Određene aktivnosti preduzete od strane Nikaragve u pograničnoj zoni” doneta jednoglasno, uz već poslovično izdvojeno mišljenje sudije Trindadea (Cañado Trindade), prilikom donošenja odredbe sa istim ciljem u slučaju „Izgradnja puta u Kostariki uz reku San Huan”, *ad hoc* sudija Bruno Sima (Bruno Simma) je imao suprotno mišljenje.⁴

Sam postupak spajanja je propisan Pravilima Suda (*Rules of Court*), tačnije članom 47 u kome se navodi da „(s)ud može u bilo kom trenutku odrediti da se postupci u dva ili više postupaka spoje. On takođe može odrediti da pismeni ili usmeni postupci, uključujući saslušanje svedoka, budu zajednički; ili Sud može, bez bilo kakvog formalnog spajanja, odrediti zajednička postupanja u bilo kom od navedenih slučajeva”.⁵ Ovo je prvi put u praksi Međunarodnog suda pravde da je

² I.C.J. Judgment, *Certain Activities carried out by Nicaragua in the Border Area and Construction of a Road in Costa Rica along the San Juan River*.

³ Application instituting proceedings filed in the registry of the court on 18 November 2010 *Certain activities carried out by Nicaragua in the border area (Costa Rica v. Nicaragua)*; Application instituting proceedings filed in the registry of the court on 22 December 2011 *construction of a road in Costa Rica along the San Juan river (Nicaragua v. Costa Rica)*.

⁴ Mišljenje sudije Trindadea pogledati u: *Separate opinion of Judge Trindade, Certain activities carried out by Nicaragua in the border area (Costa Rica v. Nicaragua) joinder of proceedings order of 17 April 2013*. Mišljenje sudije Sime videti u: *Construction of a road in Costa Rica along the San Juan River (Nicaragua v. Costa Rica) joinder of proceedings order of 17 April 2013*.

⁵ Article 47, “Rules of Court (1978)”, www.icj-cij.org/documents/index.php?p1=4&p2=3&.

Sud postupio po odredbi ovog člana, tačnije da je iskoristio mogućnost koja mu je ostavljena članom 47. Ipak, ovo nije prvi put da je Sud slučajeve spojio; u dosadašnjoj praksi je to učinio u dva navrata. Prvi put je to učinio u slučajevima iz jugozapadne Afrike (*South West Africa Cases*). Tada je Sud spojio postupke koje su Etiopija i Liberija pokrenule protiv Južnoafričke Unije, nakon što je utvrdio da vlade ovih dveju zemalja imaju zajednički interes.⁶ Drugi put Sud je spojio postupke u slučaju „Epikontinentalni pojas Severnog mora” (*North Sea Continental Shelf*), kada je odredbom od 26. aprila 1968. godine, nakon što je utvrdio da su interesi Vlade Holandije i Vlade Danske isti, spojio slučajeve između Danske i Savezne Republike Nemačke i između Savezne Republike Nemačke i Holandije.⁷

Sud je odlučio da ove slučajeve spoji koristeći svoju diskreciju i prateći načelo ekonomičnosti postupka, a ne odredbu Pravila suda, pošto u vreme ovih slučajeva pravila još nisu stupila na snagu, tačnije nisu bila formalizovana u posebnom članu. I prethodnik Međunarodnog suda pravde, Stalni sud međunarodne pravde u svojoj praksi je pribegavao spajanju slučajeva. Jedan od primera je slučaj u kojem su Norveška i Danska podnele tužbe koje se tiču položaja jugoistočnog dela Grenlanda (*Legal Status of the South-Eastern Territory of Greenland*) od 1932. godine.⁸

Kao što smo naveli prethodnom odeljku koji se tiče proceduralnog aspekta slučaja „Određene aktivnosti na reci San Huan”, Kostarika je pokrenula postupak protiv Nikaragve zbog navodne okupacije dela teritorije Kostarike. S druge strane, Nikaragva je tvrdila da joj je suverenitet ugrožen delovanjem Kostarike. U svom Memorijalu u slučaju „Određene aktivnosti na reci San Huan”, Nikaragva je tvrdila da izgradnja puta i bacanje sedimenata i smeća u reku San Huan ugrožavanje suvereniteta Nikaragve.⁹ Sud je, možemo reći sa razlogom, odbacio ovakvo neadekvatno i preširoko tumačenje suverenosti.

Prvi korak ka donošenju presude bilo je utvrđivanje teritorije koja je predmet spora i Sud je kao spornu uzeo oblast koja je bila predmet donošenja privremenih mera Suda. Reč je o merama koje je Kostarika zatražila istog dana kada je pokrenula postupak protiv Nikaragve. U toj odluci, Sud je definisao kao predmetnu teritoriju

⁶ South West Africa cases (Ethiopia v. Union Of South Africa; Liberia v. Union ff South Africa) order of 20 May 1961.

⁷ North sea continental shelf cases (Denmark/Federal Republic of Germany; Federal Republic of Germany/Netherlands) order of 26 April 1968.

⁸ Legal Status of the South-Eastern Territory of Greenland, Norway v Denmark, Order, (1932) PCIJ Series A/B no 48, ICGJ 297 (PCIJ 1932), 2nd August 1932, Permanent Court of International Justice (historical) [PCIJ].

⁹ Dispute concerning construction of a road in Costa Rica along the San Juan river (Nicaragua v. Costa Rica) memorial of the republic of Nicaragua, Vol. 1, 19 December 2012, Para 1.11, p. 7.

severni deo ostrva Portiljos (*Isla Portillos*), površine oko tri kvadratna kilometra, između desne strane spornog kanala, desne obale reke San Juan sve do njenog ušća u Karipsko more i lagunu Harbor Hed (*Harbor Head Lagoon*).¹⁰ Kostarika je smatrala da su njena suverena prava narušena 2010. godine zbog iskopavanja kanala (*caño*) koji spajaju reku i Karipsko more. U naredne tri godine Nikaragva je iskopala još dva kanala i uspostavila vojno prisustvo. Upravo zato je Kostarika zahtevala u privremenim merama da se prekine sa izgradnjom kanala i da Nikaragva povuče vojnike sa sporne teritorije – što je Sud i prihvatio. Ovako utvrđena sporna teritorija nije dovođena u pitanje od strane država učesnica spora. Kostarika je ovu teritoriju izričito prihvatila kao spornu i predmet sporenja, dok je Nikaragva to učinila prećutno – time što nije uložila prigovor povodom pitanja predmeta spora.¹¹

Sud je koristio tri pravna instrumenta kako bi utvrdio koja država ima suverenitet nad spornom teritorijom: Sporazum od 1858. godine, Odluku američkog predsednika Klivlenda (*Cleveland Award*) od 1888. godine i Odluku generala Aleksandera (*Alexander Award*) od 1897. godine. Nikaragva i Kostarka su u aprilu 1858. godine potpisale Sporazum o granicama (*Treaty of limits*) kako bi odredile međusobnu graničnu liniju na potezu od Karipskog mora do Tihog okeana. Pošto je Nikaragva u više navrata u godinama nakon donošenja ovog sporazuma osporavala njegovu primenu – i faktički i formalno – 24. decembra 1886. godine bio je zaključen novi sporazum. Novim sporazumom je odlučeno da se Sporazum od 1858. godine dostavi na arbitražu tadašnjem predsedniku SAD-a Groveru Klivlendu (Grover Cleveland), kako bi utvrdio njegovu validnost. U slučaju da odluči da je sporazum validan, američki predsednik je takođe ovlašćen da odluči o svim dvosmislenim interpretacijama kojih je bilo jedanaest. Klivlend je upravo to i učinio.¹²

Konačno, 1898. godine Nikaragva i Kostarika su pod okriljem Pačekeo-Matus Konvencije formirale dve dvočlane komisije sa zadatkom demarkacije granice. Konvencija je takođe predvidela da će komisije uključivati i po jednog člana kojeg će imenovati vlada SAD-a. SAD su postavile generala Edvarda Portera Aleksandera koji je u okviru svojih dužnosti shodno Pačekeo-Matus konvenciji doneo pet odluka, od kojih su tri bile u direktnoj vezi sa slučajem pred Međunarodnim sudom pravde.¹³

Nikaragva je prilikom drenaže prokopanih kanala u pomenutu oblast poslala vojne trupe, kako bi obezbedila izvođenje radova čiji je cilj, prema tvrdnjama vlade

¹⁰ Certain Activities Carried Out by Nicaragua in the Border Area (Costa Rica v. Nicaragua), Provisional Measures, Order of 8 March 2011, I.C.J. Reports 2011 (I), p. 19, para. 55.

¹¹ I.C.J. Judgment, Dispute concerning construction of a road in Costa Rica along the San Juan river (Nicaragua v. Costa Rica), para 69.

¹² Ibid., para 60.

¹³ Ibid., para 61.

Nikaragve, bilo čišćenje već postojećeg kanala; Kostarika je tvrdila da je reč o izgradnji novog kanala kojim se ugrožava njen suverenitet.¹⁴ Prisustvo oružanih snaga Nikaragve na spornoj teritoriji ima posebnu težinu ako se uzme u obzir da Kostarika nema stajaću vojsku. Nekadašnji predsednik Kostarike, Hoze Figueres Ferer (José Figueres Ferrer) je nakon pobeđe u građanskom ratu 1948. godine ukinuo vojsku i ta odluka je ozvaničena u članu 12 Ustava Kostarike od 1949. godine.¹⁵ Brza reakcija Međunarodnog suda pravde u opisanim okolnostima potencijalnog sukoba još jednom pokazuje značaj postojanja ovakvog suda, a još više postojanja i jačanja njegovog uticaja i moći u sprečavanju eskalacije međunarodnih sukoba.

Kako je odgovor na pitanje da li je Nikaragva ugrozila suverenitet Kostarike bio prilično jasan, Nikaragva je pokušala da ublaži tu povredu tvrdnjom da je samo čistila postojeći kanal. Sud je morao da utvrdi da li je kanal – koji je Nikaragva navodno samo čistila a za koji je Kostarika tvrdila da ga je Nikaragva iskopala – postojao ranije na tom mestu. Nesporno je da kanal spaja dve tačke koje su pod suverenitetom Nikaragve – reku San Huan i lagunu Harbor Hed. Pitanje je, pre svega, da li sporni kanal prolazi kroz teritoriju Kostarike i, ako prolazi, da li je iskopan ili je moguće da je posledica delovanja same reke. Od velikog značaja bila su mišljenja stručnjaka iz oblasti fizičke geografije, ali je od posebnog interesa za našu analizu drugi vid dokaza povezan sa geografijom – geografske karte.

Ovde dolazimo i do pitanja koje ćemo razmatrati drugom delu ovog rada – koliki i kakav značaj Međunarodni sud pravde pridaje geografskim kartama kao dokazu u postupku? U slučaju Nikaragve i Kostarike, obe države su u postupku dokazivanja iznesenih tvrdnji dostavile geografske karte. Nikaragva je dostavila kartu nastalu 1949. godine, koju je napravio Nacionalni geografski institut Kostarike, na kojoj se vidi kanal na lokaciji na kojoj je onaj napravljen 2010. godine i još jednu geografsku kartu istog Instituta od 1971. godine.¹⁶

Sud je istakao da u ovom konkretnom slučaju dostavljene geografske karte u potpunosti podržavaju stanovište Kostarike, ali da je njihov značaj ograničen s obzirom da je reč o geografskim kartama male razmere koje ne prikazuju dovoljno detalja sa sporne teritorije.¹⁷ Sud je dao mali značaj geografskim kartama u ovom slučaju, čak i kao posrednom dokazu. Zbog toga ćemo u nastavku ovog rada

¹⁴ I.C.J. Judgment, Dispute concerning construction of a road in Costa Rica along the San Juan river (Nicaragua v. Costa Rica), para 63.

¹⁵ Article 12, “Costa Rica’s Constitution of 1949 with Amendments through 2011”, https://www.constituteproject.org/constitution/Costa_Rica_2011.pdf?lang=en.

¹⁶ I.C.J. Ibid, para 84.

¹⁷ I.C.J. Judgment, Dispute concerning construction of a road in Costa Rica along the San Juan river (Nicaragua v. Costa Rica), para 85.

pokušati da odgovorimo na pitanje pod kojim uslovima Međunarodni sud pravde koristi mape kao neposredni dokaz, a pod kojim kao posredni.

ULOGA GEOGRAFSKIH KARATA U MEĐUNARODNIM SPOROVIMA

Kako je Međunarodni sud pravde istakao u slučaju „Određene aktivnosti na reci San Huan”, geografskim kartama može se dati samo ograničen značaj jer nisu dovoljno detaljne niti verodostojno prikazuju područje koje je predmet spora. Ipak, ne možemo da ne primetimo da je presuda u potpunosti u saglasnosti sa onim što je prikazano na geografskim kartama, upravo onim za koje Sud tvrdi da im nije dao značaj. Stoga ćemo da se osvrnemo na nekoliko slučajeva iz prakse Međunarodnog suda pravde koji su se bavili određivanjem granica i korišćenjem geografskih karata i istražimo koliko Sud u svojoj praksi daje na težini mapama kao dokazu.

Na prvi pogled je prilično očigledno da mape ne mogu da imaju značajnu dokaznu vrednost kada pate od nedostataka poput kontradiktornosti, nelogičnosti, nepreciznosti ili kada očigledno ne odgovaraju stvarnom stanju terena koje prikazuju. Ovo je logično zato što prisustvo ovih nedostataka kod drugih dokaza za posledicu ima odbacivanje ili zanemarivanje istih. Mi ćemo pokazati u nastavku da postoje vrlo jasno definisane situacije u praksi MSP u kojima su tehničke i druge karakteristike mape kao kartografskog sredstva potpuno irelevantne za prihvatanje mape kao neposrednog dokaza. S druge strane, elementi poput doslednosti, fokusiranosti, kvaliteta tehničke izrade imaju veliki značaj kada je u pitanju prihvatanje mape kao posrednog dokaza.

Slučaj ostrva Palmas

Ono što je očigledno na prvi pogled kada je upotreba geografskih karata u pitanju u praksi Međunarodnog suda pravde je velika doza opreza sa kojom sudska institucija pristupa ovoj vrsti dokaza. Oprez se ogleda ne samo u davanju dokazne snage geografskih karata, već i u prihvatanju autentičnosti karte kao takve.¹⁸ Ovakav stav ima opravdanje u osobinama i načinu izrade geografskih karata početkom dvadesetog veka, kada je ta praksa i nastala. Oprezan stav je formiran još pre nastanka Međunarodnog suda pravde, a jedan od slučajeva u kome se opreznost iskristalisala bio je slučaj ostrva Palmas (*Island of Palmas Case*) od 1928. godine.¹⁹

¹⁸ Michael P. Scharf and Margaux Day, “The International Court of Justice’s Treatment of Circumstantial Evidence and Adverse Inferences”, *Chicago Journal of International Law*, Vol. 13, No. 1, 2012, p. 136.

¹⁹ Reports Of International Arbitral Awards Recueil des Sentences Arbitrales, Island of Palmas Case (Netherlands, USA), 4 April 1928, Vol. II, pp. 829–871.

Ostrvo Palmas (ili Miangas) dospelo je u žižu interesovanja kada je 1898. godine Španija Ugovorom iz Pariza cedirala Filipine SAD-u. Ipak, na ostrvo Palmas je polagala pravo i Holandija, te su se dve strane saglasile da se obrate Stalnom arbitražnom sudu. Arbitar je bio Maks Huber (Max Huber) a pitanje je bilo da li ostrvo Palmas u celosti pripada SAD-u ili Holandiji. SAD su svoj zahtev temeljile na pravu otkrića (španskog), ali nisu uspele da dokažu da je navedeni suverenitet ostvarivan od dana otkrića ostrva.²⁰ Holandija je svoj zahtev zasnovala na osnovu kontinuirane i neometane državne vlasti nad ostrvom.²¹ Konačno, pitanje je da li teritorija pripada onome koji je prvi otkrio (u ovom slučaju Španiji, koja bi konsekventno imala za posledicu dodeljivanja suvereniteta SAD-u) – čak iako on ne sprovodi suverena prava – ili onome ko aktivno sprovodi državne funkcije.²² Arbitar se odlučio za drugu opciju, te je suverenitet u potpunosti dodelio Holandiji.²³

Ono što je od interesa za našu analizu je mera u kojoj je Arbitražni sud u slučaju ostrva Palmas prihvatio geografske karte kao dokaz. Arbitražni sud je istakao da se „samo sa najvećom pažnjom prilikom donošenja odluke po pitanju suvereniteta, mogu u obzir uzeti mape (...) Bilo koja geografska karta koja ne pokazuje precizno političku raspodelu teritorija (...) jasno označenu kao takvu, mora odmah biti odbačena”.²⁴ Navedeno stanovište prema geografskim kartama zauzeto u praksi Arbitražnog suda jasno se reflektovalo i u praksi Međunarodnog suda pravde. U ovoj odluci se dalje navodi da je prvi, neophodan uslov da bi se geografske karte koristile kao dokaz njihova preciznost, a problem je u tome što ne samo starije karte, već i one novijeg datuma često manjkaju u preciznosti.²⁵

Još jedan slučaj iz prakse međunarodnih sudskih i arbitražnih instanci koji sledi isto stanovište u pogledu tretiranja geografskih karata kao dokaza je presuda u slučaju Gvatemala protiv Hondurasa od 1933. godine.²⁶ U ovom slučaju za geografske karte je istaknuto da se „mogu smatrati kao opisni materijal, ali ipak imaju malu vrednost kada je u pitanju teritorija o kojoj se veoma malo ili ništa ne zna i na kojoj nema nikakve administrativne kontrole”.²⁷

²⁰ Ibid., p. 867.

²¹ Ibid.

²² Reports Of International Arbitral Awards Recueil des Sentences Arbitrales, Island of Palmas case (Netherlands, USA), op. cit., p. 837.

²³ Ibid., p. 871.

²⁴ Ibid., p. 852.

²⁵ Ibid., p. 853.

²⁶ Arbitral Award rendered on 23 January 1933 by the Special Boundary Tribunal constituted by the Treaty of Arbitration between Guatemala and Honduras, RIAA, Vol. II.

²⁷ Ibid., p. 1325.

Skepticizam sa kojim su sudovi početkom prošlog veka pristupali geografskim kartama je svakako opravdan. Proces sastavljanja karata vrlo lako može biti pristrasan i proizvod takvog procesa ne služi da pokaže pravo stanje, već isključivo kako bi se potkrepilo stanovište jedne od država učesnica spora, odnosno njene teritorijalne pretenzije. Tehnologija korišćenja za izradu geografskih karata nije bila dovoljno razvijena pre skoro jednog veka pa ni mape nisu bile dovoljno precizne, čak i kada su sastavljane *bonae fidei*.

Slučaj hrama Prea Vihear

U slučaju hrama Preah Vihear (*Temple of Preah Vihear Case*) od 1962. godine, Međunarodni sud pravde je zauzeo specifičan stav kada je analizirao relevantnost geografske karte iz Aneksa I kambodžanskog podneska Sudu.²⁸ Sud je utvrdio da je „postalo izlišno utvrđivati da li je granica na geografskoj karti zaista u stvarnosti odgovarala liniji vododelnice”, te da je Tajland prihvatio mapu dostavljenu kao pomenuti Aneks I.²⁹ Čak i ukoliko bi takav zaključak bio doveden u sumnju, Sud je smatrao da se mora imati u vidu da su se Francuska i Kambodža tokom pedeset godina oslanjale na njegov pristanak i da je Tajland uživao u istom periodu sve koristi Ugovora od 1904. godine koje su mu pripale. Sud je dakle prihvatio kao jasan dokaz o teritorijalnom razgraničenju geografske karte iz Aneksa I. Sud ne samo da je prihvatio mapu, već je prihvatanje mape iz Aneksa I za posledicu imala i prihvatanje celokupnog ugovornog sporazuma.³⁰ Kako se u presudi navodi, ugovorne strane su u to vreme usvojile tumačenje sporazuma prema kojem je granica ucrtana na mapi imala jaču snagu od ostalih ugovornih odredbi i, kako nije bilo valjanog razloga za stav da su ugovornice pridale neku posebnu važnost liniji vododelnice kao takvoj, u poređenju sa prvenstvenom potrebom konačnog uređenja međusobnih granica, Sud je smatrao da i u odluci treba da koristi isto tumačenje:

Ugovori o granici, bilo da se odnose na sticanje ili gubitak dela teritorije ili na utvrđivanje sporne granice između država, predstavljaju izvor prava po sebi. Oni su posebna vrsta ugovora koja stvara objektivni teritorijalni režim koji važi *erga omnes*. Takav režim postoji i nezavisno od konkretnog ugovora o granici i nastaviće da postoji čak i kada sam ugovor prestane da se primenjuje. Razlog ovakvog tumačenja leži u potrebi za održavanjem stabilnosti granica.³¹

²⁸ I.C.J. Judgment, Temple of Preah Vihear (Cambodia v. Thailand), 1962. Više o samom slučaju videti u: Marko Novaković i Mihajlo Vučić, „Osvrt na presudu i interpretaciju Međunarodnog suda pravde u slučaju manastira Prea Vihear”, *Međunarodni problemi*, vol. LXVI, br. 1–2, 2014, str. 51–70.

²⁹ *Ibid.*, str. 55.

³⁰ *Ibid.*

³¹ NEDOSTAJE SUDSKA ODLUKA

Razlozi za pridavanje značaja geografskoj karti iz Aneksa I su u konkretnom slučaju i objektivni i subjektivni. Objektivni razlog je potreba za pravnom sigurnošću, dok je subjektivni razlog činjenica da su se obe strane u sporu decenijama služile navedenom mapom i samim tim izrazile svoje pristanke.

Geografska karta je u ovom slučaju bila veoma snažan dokaz, ali razlozi za to nisu vezani za osobine mape kao kartografskog sredstva već je Sud presudio u korist granice ucrtane na karti iz Aneksa I na osnovu razloga koji se tiču odnosa stranaka u sporu prema toj karti. Sud je prihvatio kartu, a kao razlog za to nije istakao njenu preciznost i značaj kao dokaza uopšte, već kao izraza saglasnosti stranaka u sporu. Već sada možemo primetiti pravilo o prihvatanju geografske karte kao neposrednog dokaza samo kada je ona odraz volje države (država).

Spor oko granice

U slučaju spora oko granice između Burkine Faso i Malija od 1986. godine (slučaj „Spor oko granice”, *Frontier Dispute*), Međunarodni sud pravde je prilično detaljno elaborirao dokaznu vrednost geografske karte i istakao da je jedan od elemenata na osnovu kojih će se utvrđivati relevantnost geografske karte kao dokaza neutralnost izvora u odnosu na pitanje i strane u sporu.³² Ovo je svakako element koji se mora uzeti u obzir, jer geografska karta koju je izradila zainteresovana strana uvek u sebi nosi određenu dozu pristrasnosti. Sud je značajno minimizirao značaj mapa kao dokaza, istakavši da bez obzira da li je reč o razgraničavanju ili međunarodnom teritorijalnom sporu, geografske karte predstavljaju samo informaciju čiji značaj varira od slučaja do slučaja.³³ U izdvojenom mišljenju u slučaju Katar protiv Bahreina, sudija Kooijmans (Pieter Kooijmans) ponovio je stav o relativnom značaju geografske karte kao dokaza.³⁴ U ovom slučaju Sud je smatrao da geografskoj karti ne treba pridati veliki značaj, jer je u pitanju mapa koja nije fokusirana na predmet spora, tačnije na spornu teritoriju.³⁵ Možemo videti veliku sličnost u rezonovanju sa već pomenutom arbitražnom odlukom od 1933. godine u kojoj se ističe da geografske karte ne mogu da stvore vlast na teritoriji, tačnije ne mogu se samo na osnovu njih ustanoviti teritorijalna prava.³⁶

³² I.C.J. Judgment, *Frontier Dispute (Burkina Faso v Mali)*, 1986, Para 56.

³³ *Ibid.*, Para 54.

³⁴ *Separate Opinion Judge Kooijmans, Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain (Qatar v. Bahrain)*, 2001, para. 68–71.

³⁵ I.C.J. *Ibid.*, para 85.

³⁶ *Arbitral Award rendered on 23 January 1933 by the Special Boundary Tribunal constituted by the Treaty of Arbitration between Guatemala and Honduras*, RIAA, Vol. II, p. 1325; I.C.J. Judgment, *Frontier Dispute (Burkina Faso v. Republic of Mali)*, Reports 1986, p. 582, para. 54.

Oprez Međunarodnog suda pravde se smanjio u poslednje vreme pre svega kao posledica razvoja tehnologije izrade geografskih karata, a samim tim i porasta njihove pouzdanosti – barem sa tehničke strane. Čak kada je geografska karta besprekorno tehnički izrađena, ako nije odraz volje država ona ne može imati veći pravni značaj od dokaza koji potkrepljuje nalaze do kojih je Sud već došao drugim sredstvima.³⁷ Shodno tom stavu, osim u slučajevima kada predstavljaju fizički izraz volje države, geografske karte ne mogu same po sebi biti posmatrane kao dokaz granice. Jedina vrednost koju imaju jeste kao potvrda.³⁸ Sud odstupa od onog što je istakao na početku, te elemente za koje je rekao da će biti od značaja za prihvatanje geografskih karata (neutralnost) potpuno stavlja u drugi plan, barem kada je reč o njihovoj upotrebi kao neposrednog dokaza.

Sud dalje navodi da geografske karte samostalno ne mogu da predstavljaju konstitutivni dokument, ali da u pojedinim slučajevima one takvu pravnu snagu mogu da dostignu, ne zbog kvaliteta kao kartografskog sredstva već zato što predstavljaju fizički izraz volje države ili država.³⁹ U konkretnom slučaju spora Burkinke Faso i Malija oko granice, mapa je bila pridodata zvaničnom dokumentu u vidu aneksa i činila je njegov integralni deo. Osim u ovom jasno definisanom slučaju, geografske karte su samo spoljašnji dokaz čija pouzdanost varira i koji može biti korišćen sa drugim posrednim dokazima kako bi se utvrdile ili stvorile činjenice.⁴⁰ Sud je istakao da je prilaganje geografske karte kao dela zvaničnog dokumenta u postupku pred Međunarodnim sudom pravde važan izuzetak u praksi tretiranja geografskih karata kao posrednih dokaza i da ono predstavlja najveći stepen oficijelosti. Dokazna snaga direktno je povezana sa sudskim podneskom kao neposrednim izrazom volje države, budući da on predstavlja dokaz te volje. Navedeno tumačenje se može donekle povezati sa pojmom javne isprave u unutrašnjem pravu i njenim značajem u odnosu na privatne isprave. Ova izreka je suština odnosa Međunarodnog suda pravde prema geografskim kartama.

Pored već pomenute i veoma značajne izreke koja se tiče oficijelnosti geografskih karata, Međunarodni sud pravde se osvrće na pitanje neutralnosti kao jednog od elemenata neophodnog za davanje težine geografske karte kao dokaza. Sud ističe da je među uslovima koji utiču na težinu mape kao dokaza i neutralnost njenih izvora kada je u pitanju konkretan spor i prema strankama u sporu.⁴¹

³⁷ I.C.J. Judgment, Frontier Dispute (Burkina Faso v. Republic of Mali), op. cit., Para 56.

³⁸ Ibid.

³⁹ Ibid.

⁴⁰ Ibid.

⁴¹ Ibid.

Iako je u slučaju spora Burkin Faso i Malija oko granice ostao dosledan svojoj praksi kada je u pitanju (ne)uzimanje u obzir geografskih karata kao dokaza, Sud je dao značaj jednom elementu – tehničkoj izradi. Sud je istakao je da se mora uzeti u obzir značajan tehnološki napredak u oblasti kartografije od početka XX veka do danas.⁴² Oprezan pristup kada je reč o geografskim kartama kao dokazu, Sud svakako neće napustiti i praksa to jasno pokazuje. Tehnička ograničenja izrade geografske karte sve su manja i u budućnosti će svakako biti svedena na minimum. Samim tim, geografske karte će prilikom pažljivog proučavanja Suda imati jedan „ispit” manje na kome može „pasti” njihova vrednost, pa će se samim tim povećati značaj ostalih elemenata. Ipak, treba imati na umu da će ovo uticati samo na prihvatanje geografskih karata kao posrednog dokaza.

Slučaj ostrva Kasikili/Sedudu

Bocvana i Namibija su 29. maja 1996. godine zatražile od Međunarodnog suda pravde da na osnovu sporazuma koje su potpisale reši spor povodom granice oko ostrva Sedudu (u Namibiji poznato pod imenom Kasikili). Vlade dveju zemalja tražile su da Sud na osnovu Anglo-Nemačkog sporazuma potpisanog 1. jula 1890. godine i pravila i principa međunarodnog prava odredi granicu i pravni položaj ostrva.⁴³ U ovom slučaju, Sud je odredio sporan deo granice tako što je utvrdio da ona prati liniju najdublje vode severnog kanala reke Čobe oko Kasikili/Sedudu ostrva, ali je utvrdio i da ostrvo pripada Bocvani.⁴⁴ Sud je u ovom slučaju, koristio geografske karte kako bi utvrdio nekadašnju granicu i utvrdio da je na osnovu tih mapa, granica do tada bila postavljena u južnom kanalu reke Čobe.⁴⁵

U pogledu dokazne vrednosti geografskih karata, Sud se pozvao na slučaj „Spor oko granice”, tačnije na deo paragrafa 54 presude koji geografske karte karakteriše kao „informaciju čija vrednost varira od slučaja do slučaja”.⁴⁶ Sud nadalje ističe da su u konkretnom slučaju „stranke uglavnom ignorisale geografske karte, bez obzira da li su ih smatrale tačnim ili netačnim”.⁴⁷ Sud je u konkretnom slučaju u potpunosti

⁴² Victor Prescott and Gillian D. Triggs, *International Frontiers and Boundaries: Law, Politics and Geography*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden and Boston, 2008, p. 200.

⁴³ General List No. 98, International Court of Justice, Special Agreement Between the Government of the Republic of Botswana and the Government of the Republic of Namibia to Submit to the International Court of Justice, The Dispute Existing Between the Two States Concerning the Boundary Around Kasikili/Sedudu Island and the Legal Status of the Island Jointly Notified to the Court on 29 May 1996.

⁴⁴ I.C.J. Judgment, Kasikili/Sedudu Island (Botswana v Namibia), 1999, para 104.

⁴⁵ Ibid., para 62.

⁴⁶ Ibid., para 84.

⁴⁷ Ibid., para 85.

odbacio mape kao posredan ili neposredan dokaz, a čak je i istakao da mape ne mogu poslužiti ni kao potvrda zaključaka donetih drugim sredstvima.⁴⁸ Razlozi su pre svega činjenica da se ne može utvrditi da je bilo koja od ponuđenih mapi izraz volja stranaka, a potom i činjenica da su karte i drugi kartografski materijali nesigurni i nesaglasni.⁴⁹ Da razložimo pravilno ovo rezonovanje: Sud je mape kao dokaz odbacio zbog nepostojanja saglasnosti stranaka, a kao posredan dokaz odnosno kao dodatnu potvrdu presude Sud ih je odbacio zbog njihove nesigurnosti i nesaglasnosti.

U slučaju spora oko ostrva Kasikili/Sedudu, geografske karte su patile od onih nedostataka koji su karakteristični i za druge dokaze – nedostatak sigurnosti i doslednosti, pa je njihovo odbacivanje kao posrednog dokaza jasna i jedina moguća konsekvencija. Međunarodni sud pravde je u ovom slučaju istakao da geografske karte prevashodni i najveći značaj imaju kao izraz volje države, nezavisno od njihovih osobina kao kartografskog materijala *per se*, jer implicira spremnost da prihvati karte ili ih barem prihvati u meri u kojoj je to moguće, kada bi one bile izraz volje stranaka.⁵⁰

Slučaj Pedra Branka

Pitanje relevantnosti mape se pojavio i u sporu Malezije i Singapura oko suvereniteta nad ostrvima Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Midl Rok i Saut Ledž (slučaj Pedra Branka).⁵¹ Kao i u prethodno opisanom slučaju, geografske karte su obilato korišćene kao dokaz i strane u sporu uputile su Međunarodni sud pravde na analizu skoro 100 karata.⁵² Sud je u odluci naveo definiciju Pogranične komisije Eritreje i Etiopije prema kojoj geografska karta predstavlja izraz geografske činjenice, pogotovo kada je sačinjena ugrožena država, čak i onda kada je karta protiv njenih interesa.⁵³

⁴⁸ Ibid., para 87.

⁴⁹ Ibid.

⁵⁰ Ibid.

⁵¹ International Court Of Justice Special Agreement For Submission To The International Court Of Justice Of The Dispute Between Malaysia And Singapore Concerning Sovereignty Over Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Middle Rocks And South Ledge jointly notified to the Court on 24 July 2003.

⁵² I.C.J. Judgment Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Middle Rocks and South Ledge (Malaysia/Singapore), Reports 2008, p. 95, para. 267.

⁵³ “(...) stands as a statement of geographical fact, especially when the State adversely affected has itself produced and disseminated it, even against its own interest.” Navedeno prema: “Decision regarding Delimitation of the Border between the State of Eritrea and the Federal Democratic Republic of Ethiopia”, 13 April 2002, p. 28, para. 3.28, u: Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Middle Rocks and South Ledge (Malaysia/Singapore), Judgment, I.C.J. Reports 2008, p. 95, para. 271.

Sud u ovom slučaju prihvata geografske karte kao posredan dokaz i navodi da Singapur nije do 1995. godine objavio mape koje uključuju ostrvo Pedra Branka u njegovu teritoriju. Navedeni propust je za Sud od mnogo manjeg značaja od činjenice da su Malaja i Malezija objavile geografske karte između 1962. i 1975. godine. Sud zaključuje da navedene karte imaju tendenciju da potvrde da je Malezija smatrala da Pedra Branka potpada pod suverenitet Singapura.⁵⁴ Ako pogledamo zaključnu konstataciju Suda lako možemo da vidimo da on geografske karte tretira u skladu sa dosadašnjom praksom. U situaciji u kojoj ne postoji saglasnost stranaka, Sud koristi mapu samo kao potvrdu već postojećih dokaza – i to onda kada ispunjava uslove poput kvaliteta izrade, fokusiranosti i objektivnosti. Sud kaže vrlo oprezno da navedene mape imaju veliki značaj, te da teže da potvrde da je sporna teritorija potpadala pod suverenitet Singapura. Dakle, geografske karte samo potvrđuju, i to vrlo oprezno, ono što je već utvrđeno, kao što je Sud naveo i u slučaju „Spor oko granice”, a ponovo je istaknuto da jedino kada je geografska karta izraz volje države može biti tretirana kao dokaz.⁵⁵ Postoji još jedna sličnost sa slučajem „Spor oko granice”. U oba slučaja, sudija Kooijmans je bio član veća, te je i ovde ponovio stav o geografskim kartama kao posrednom dokazu, a sada je otišao korak dalje istakavši da ako arbitar zna pravno relevantne činjenice kontradiktorne onima koje imaju kartografi, a „čiji su izvori informacija nepoznati”, ne može takvim geografskim kartama dati nikakvu težinu.⁵⁶

MAPE KAO NEPOSREDAN I POSREDAN DOKAZ

Kao što možemo videti iz prakse Međunarodnog suda pravde ukratko prikazane u ovom radu, jedini element koji geografskim kartama donosi snagu neposrednog dokaza nije ni na koji način povezan sa osobinama mape kao kartografskog sredstva, nego sa postojanjem saglasnosti države u pogledu geografske karte ili sa izrazom volje države koja je kartu sačinila.

Sud je istakao u slučaju hrama Prea Vihear da postaje nevažno da li geografska karta koju je razmatrao odgovara pravoj liniji vododelnice ili je odgovarala u periodu od 1904. do 1908. godine.⁵⁷ A razlog tome je ništa drugo do činjenice da su se oko te geografske karte stranke saglasile. Iz ove izreke jasno proizlazi da Sud ne ulazi u tačnost ili bilo koju drugu osobinu geografskih karata, poput kvaliteta izrade ili

⁵⁴ Ibid., para. 272.

⁵⁵ I.C.J. Judgment, Frontier Dispute (Burkina Faso v Mali), 1986, Para 56.

⁵⁶ Michael P. Scharf and Margaux Day, “The International Court of Justice’s Treatment of Circumstantial Evidence and Adverse Inferences”, op. cit., p. 134.

⁵⁷ I.C.J. Judgment, Temple of Preah Vihear (Cambodia v. Thailand), 1962, p. 33.

objektivnosti, kako bi utvrdio da li se mapa može ili ne može koristiti kao dokaz. Sud sve te osobine geografske karte uzima u obzir, ali samo kao potvrdu prethodno utvrđenih činjenica, kao dodatni argument.

Iz navedenih razloga, saglasnost stranaka treba posebno posmatrati u odnosu na ostale osobine geografske karte. Svi ostali atributi – tehnička izrada, preciznost, doslednost, fokusiranost na predmet spora – predstavljaju elemente koji se tiču same mape kao kartografskog materijala i njih Sud razmatra ali im ne pridaje značaj, odnosno karta ne postaje neposredan dokaz čak i kada svi ovi elementi ili neki od njih postoje. Mapa koja ispunjava navedene elemente a nije odraz volje stranaka, u najboljem slučaju može da se koristi kao potvrda činjenice utvrđene drugim sredstvom – dakle kao posredan dokaz. Saglasnost stranaka nadjačava bilo koju drugu okolnost kada su geografske karte u pitanju, a to je potvrđeno ne samo u slučaju Prea Vihear već i u drugim slučajevima, poput slučaja teritorijalnog spora između Čada i Libije.⁵⁸

Sud pretežni značaj daje saglasnosti stranaka oko geografske karte kako bi doprineo pravnoj sigurnosti i da ne bi stvarao sporove oko onih elemenata oko kojih se same stranke ne spore. S druge strane, činjenica da dokaznu snagu geografske karte imaju samo kada oko njih postoji saglasnost stranaka, pokazuje u stvari da mape *per se* nemaju neposrednu dokaznu snagu u praksi Međunarodnog suda pravde.

Ako bi do kraja banalizovali irelevantnost elemenata koji određuju kvalitet geografske karte za prihvatanje kao dokaza, u praksi bi istu dokaznu vrednost kao precizno, objektivno i tehnički besprekorno izrađena mapa, nezavisno od sopstvene istinitosti i tačnosti, mogao bi imati i dečiji crtež koji prikazuje granicu na spornoj teritoriji – pod uslovom da se stranke oko njega slažu i da ga poštuju.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Iz navedene prakse Međunarodnog suda pravde možemo da zaključimo da Sud pristupa korišćenju geografskih karata na veoma oprezan način, što i sam ističe, ali takođe uočavamo i presudan značaj koji ima saglasnosti stranaka odnosno činjenica da li je karta odraz volje države/država.

Što se tiče dokazne snage, situacija je prilično jasna. Sud geografsku kartu prihvata kao neposredan dokaz samo ako je ona odraz volje stranaka. Tako je u slučaju Prea Vihar Sud prihvatio geografsku kartu nezavisno od odnosa činjeničnog stanja na terenu i sadržaja same karte. Neformalne karte, čak i onda kada su izrađene po najvišim standardima, mogu samo imati ulogu potvrde već utvrđene činjenice.

⁵⁸ I.C.J. Judgment, Territorial Dispute (Libya v. Chad) 1994., para. 45.

Veliki značaj Sud pridaje geografskim kartama koje su sastavile komisije, pogotovo posebne mešovite komisije kojima je dodeljen takav zadatak, poput one u slučaju „Određene granične teritorije” (*Certain Frontier Lands*).⁵⁹ Ovo je konsekvntno sa stavom Suda da prihvati mape onda kada se države istim mapama koriste i kada one predstavljaju odraz volje tih država, izraženim u slučajevima *Prea Vihear* ili „Teritorijalni spor između Libije i Čada”. Kako su članovi mešoviti komisija ovlašćeni predstavnici država, oni emituju volju države prilikom delimitacionog procesa te konačni proizvod rada takvih komisija predstavlja odraz volje država.

Međunarodni sud pravde u svojoj praksi geografske karte svrstava u dve kategorije u odnosu na njihovu dokaznu vrednost: one koje su proizvod volje država/države i one koje ne predstavljaju neposredan te volje. Ako su države saglasne oko karte, odnosno ako je ona odraz volje države, Sud će je koristiti kao neposredan dokaz. U suprotnom, Sud će u najboljem slučaju kartu koristiti kao potvrdu činjenica utvrđenih drugim sredstvima, pod uslovom ako ispunjava uslove poput objektivnosti, tehničke preciznosti i fokusiranosti.

BIBLIOGRAFIJA

- Application instituting proceedings filed in the registry of the court on 18 November 2010 Certain activities carried out by Nicaragua in the border area (Costa Rica v. Nicaragua).
- Application instituting proceedings filed in the registry of the court on 22 December 2011 construction of a road in Costa Rica along the San Juan river (Nicaragua v. Costa Rica).
- Arbitral Award rendered on 23 January 1933 by the Special Boundary Tribunal constituted by the Treaty of Arbitration between Guatemala and Honduras, RIAA, Vol. II
- Certain activities carried out by Nicaragua in the border area (Costa Rica v. Nicaragua) joinder of proceedings order of 17 April 2013.
- Certain Activities Carried Out by Nicaragua in the Border Area (Costa Rica v. Nicaragua), Provisional Measures, Order of 8 March 2011, I.C.J. Reports 2011 (I).
- “Costa Rica’s Constitution of 1949 with Amendments through 2011”, https://www.constituteproject.org/constitution/Costa_Rica_2011.pdf?lang=en.
- Construction of a road in Costa Rica along the San Juan River (Nicaragua v. Costa Rica) joinder of proceedings order of 17 April 2013.

⁵⁹ I.C.J. Judgment, *Sovereignty over Certain Frontier Land (Belgium/Netherlands)*, 1959.

- Decision regarding Delimitation of the Border between the State of Eritrea and the Federal Democratic Republic of Ethiopia, 13 April 2002.
- Dispute concerning construction of a road in Costa Rica along the San Juan river (Nicaragua v. Costa Rica) memorial of the republic of Nicaragua, Vol. 1, 19 December 2012.
- General List No. 98, International Court of Justice, Special Agreement Between the Government of the Republic of Botswana and the Government of the Republic of Namibia to Submit to the International Court of Justice the Dispute Existing Between the Two States Concerning the Boundary Around Kasikili/Sedudu Island and the Legal Status of the Island Jointly Notified to the Court on 29 May 1996.
- I.C.J. Judgment Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain (Qatar v. Bahrain) 2001.
- I.C.J. Judgment Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Middle Rocks and South Ledge (Malaysia/Singapore).
- I.C.J. Judgment, Frontier Dispute (Burkina Faso v Mali), 1986.
- I.C.J. Judgment, Kasikili/Sedudu Island (Botswana v Namibia), 1999.
- I.C.J. Judgment, Temple of Preah Vihear (Cambodia v. Thailand), 1962.
- International Court of Justice, Special Agreement for Submission to the International Court of Justice of the Dispute Between Malaysia and Singapore Concerning Sovereignty Over Pedra Branca/Pulau Batu Puteh, Middle Rocks and South Ledge jointly notified to the Court on 24 July 2003.
- Legal Status of the South-Eastern Territory of Greenland, Norway v Denmark, Order, (1932) PCIJ Series A/B no 48, ICGJ 297 (PCIJ 1932), 2 August 1932, Permanent Court of International Justice (historical) [PCIJ].
- North sea continental shelf cases (Denmark/Federal Republic of Germany; Federal Republic of Germany/Netherlands) order of 26 April 1968.
- Novaković, Marko i Vučić, Mihajlo, „Osvrt na presudu i interpretaciju Međunarodnog suda pravde u slučaju manastira Prea Vihar”, *Međunarodni problemi*, vol. LXVI, br. 1–2, 2014, str. 51–70.
- Prescott, Victor and Triggs, Gillian D., *International Frontiers and Boundaries: Law, Politics and Geography*, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden and Boston, 2008.
- Reports Of International Arbitral Awards Recueil des Sentences Arbitrales, Island of Palmas case (Netherlands, USA), 4 April 1928, Vol. II.
- “Rules of Court (1978)”, www.icj-cij.org/documents/index.php?p1=4&p2=3&.
- Scharf, Michael and Day, Margaux, “The International Court of Justice’s Treatment of Circumstantial Evidence and Adverse Inferences”, *Chicago Journal of International Law*, Vol. 13, No. 1, 2012, pp. 123–151.

Separate Opinion of Judge Kooijmans, Maritime Delimitation and Territorial Questions between Qatar and Bahrain (Qatar v. Bahrain),

Separate opinion of Judge Trindade, Certain activities carried out by Nicaragua in the border area (Costa Rica v. Nicaragua) joinder of proceedings order of 17 April 2013.

South West Africa cases (Ethiopia v. Union Of South Africa; Liberia v. Union of South Africa) order of 20 May 1961.

Marko NOVAKOVIĆ

GEOGRAPHIC MAPS AS EVIDENCE IN PRACTICE OF THE INTERNATIONAL COURT OF JUSTICE

ABSTRACT

The paper deals with the use of geographic maps as evidence in the practice of the International Court of Justice with a view to the latest cases in which the Court in its judgments elaborated maps as evidence: the case *Certain Activities carried out by Nicaragua in the Border Area* (Costa Rica v. Nicaragua) and *Construction of a Road in Costa Rica along the San Juan River* (Nicaragua v. Costa Rica). The analysis comprehends the evidentiary value of geographic maps throughout the International Court of Justice's jurisprudence and even in the case-law of its predecessors. The author emphasizes that the substantial element that affects whether a geographic map will be accepted as direct evidence before the International Court of Justice is the consent of the parties to the dispute, as well as the fact, that the map stands as an expression of the will of the state. The author concludes that the map properties—such as details, quality and consistency—have no impact on the acceptance of the map as direct evidence, but only on whether the geographic map is to be accepted as an indirect proof.

Key words: geographic maps, International Court of Justice, agreement, evidence, evidentiary value, borders, Nicaragua, Costa Rica, Burkina Faso, Mali.